

greppa näringen

Rådgivningar i Greppa Näringen

Pernilla Kvarmo
Jordbruksverket

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling Europa
investerar i landsbygdsområden

Vilka rådgivningar känner du till?
Prata med grannen!

 Vad styr innehållet i rådgivningarna?

- **Krav och rekommendationer i Greppa Näringen 2015-2017**
- Finns alltid på hemsidan www.greppa.nu/adm
- **Kokbok** under respektive modul
- **Köksbordsmaterial eller underlagsmaterial** också under respektive modul

 Vid varje besök: Uppdatera rådgivningsplanen!

 Rådgivning 2016-2017

Typgård mjölk VERA-kurs Stallgödsel
Tel. 01236547

Växtnäringsbalans 1(2) VERA

År 2015 Alternativ 1 (skapat 2015-10-02) Utskrivet 2016-10-31

Växtnäringsbalans

Totalt för gården, kg/år

	Kväve	Fosfor	Kalium
Tillförsel	15 855	1 722	2 175
Varav: Kvävenedfall	448	0	0
Kväveförsörjning	0	0	0
Bortförsel	-4 644	-942	-1 258
Differens	11 211	780	917

Per hektar

Areal åker 80 ha

	Kväve	Fosfor	Kalium
Tillförsel	198	22	27
Varav: Kvävenedfall	6	0	0
Kväveförsörjning	0	0	0
Bortförsel	-58	-12	-16
Differens	140	10	11

Jämförelsevärde, kg N/ha

Från växtodling	
Från djur	
Justering för införd stallgödsel	
Justering för bortförd stallgödsel	
Differens	

Basrådgivning

- Startbesök med växtnäringsbalans
- Upprepad växtnäringsbalans
- Uppföljningsbesök

greppa näringen

Basrådgivning

Typgård mjölk VERA-kurs Stallgödsel
Ver: 07030547

Växtnäringsbalans 102)
VERA

År 2015 Alternativ 1 (skapad 2015-10-02)

Utskrivet 2016-10-31

- **Startbesök med växtnäringsbalans- 1Aa**
 - Gå igenom miljömålen
 - Gå igenom gårdens miljöhusesyn om den är gjord
 - Växtnäringsbalans
 - Liten rundvandring
 - Rådgivningsplan
 - Fem frågor om växtskydd och klimat
- **Upprepad växtnäringsbalans- 10B/ 10D**
 - Beräkning av växtnäringsbalans
 - Jämför med andra gårdar
 - Gödslingsplan
 - Rutiner för stallgödselhantering (10D)
 - Utlakningsberäkning
- **Uppföljningsbesök- 1B**
 - Diskutera vilka åtgärder som gjorts på gården med hjälp av en växtnäringsbalans och ifyllt Åtgärdsuppföljningen
 - vad som fungerat bra och mindre bra
 - vad som återstår att göra
 - Ny rådgivningsplan för de kommande 3 åren

Europeiska unionen

Växtnäringsbalans

Totalt för gården, kg/år

	Kväve	Fosfor	Kalium
Tillförsel	15 855	1 722	2 175
Växer- Kvävenedfall	448	0	0
Kväveförlust	0	0	0
Bortförsel	-4 644	-942	-1 258
Differens	11 211	780	917

Per hektar

Areal åker 80 ha

	Kväve	Fosfor	Kalium
Tillförsel	198	22	27
Växer- Kvävenedfall	6	0	0
Kväveförlust	0	0	0
Bortförsel	-58	-12	-16
Differens	140	10	11

Jämförelsevärde, kg N/ha

	Kväve
Fått väntad	42
Fått där	137
Justering för införd stallgödsel	0
Justering för bortförd stallgödsel	0
Differens	175

greppa näringen

Rådgivning

2016-2017

Fältet

- Kvävestrategi
- Fosforstrategi
- Grovfoderodling
- Markpackning
- Mullhalt och bördighet
- Växtskydd
- Precisionsodling
- Test av mineralgödselspridare
- Dränering

● **Kvävestrategi- 11Aa (utan stallgödsel), 11Ab (med stallgödsel)**

- Kvävestrategier i olika grödor
- Åtgärdsplan med
 - ändrad växtföljd,
 - optimerad kvävegödsling,
 - bearbetningstidpunkter och
 - stallgödselanvändning (11Ab)
- Utlakning av kväve före och efter åtgärder

Fältet

● **Fosforstrategi- 11B**

- Risken för förluster utifrån kartor och topografi.
- Fältvandring på riskfält.
- Beräkna fosforbalans i odlingen
- Diskutera fördelning av stallgödsel och teknik för jordbearbetning
- Åtgärdsplan för minskat läckage och optimal gödsling

● **Grovfoderodling- 15A**

- Analysvärden på grovfodret ställs mot målsättningen
- Optimera skördesystem, växtnäringsutnyttjande och konserveringsteknik
- Gödslingsplan
- Kväveutlakningsberäkning för minst ett vallskifte
- Påverkan av föreslagna åtgärder på klimat och miljö

Fältet

● **Översyn av dränering- 14D**

- Fokus den egna gården
- Vattenproblem på 1-3 fält diskuteras
- Kartunderlag
- Förslag till åtgärder för förbättrad dränering och underhåll
- Juridik och växtnäringsförluster ska också belysas

● **Markpackning- 12A**

- Riskmoment beroende på jordart, tidpunkter för bearbetning, stallgödselspridning
- Markstruktur
- Ändrade tekniklösningar och odlingsåtgärder för att minska risken för markpackning

● **Mullhalt och bördighet- 12B**

- Fokus på växtföljd, jordbearbetning och tillförsel av organiskt material
- Jämför nuvarande och förändrade växtföljder på gården och kommentera
 - effekt på mullhalt
 - ekonomi
 - växthusetgaser och kväveutlakning

greppa näringen

Fältet

● Växtskydd

- **Säker hantering- 13A**
 - Mål att minska riskerna
 - Rutiner för hantering av växtskyddsmedel
 - Åtgärdslista med förslag till förbättringar
- **Integrerat växtskydd- 13I**
 - Mål att minska beroendet av kemiska bekämpningsmedel
 - Diskutera
 - Behovsanpassning, växtföljd, bearbetning, övervakning, svärbekämpade ogräs
- **Vattenskyddsområde- 13C**
 - Förslag på grödval och begränsningar i användning av växtskyddsmedel
 - Tillståndsansökan för vattenskyddsområde

greppa näringen

Fältet

● Precisionsodling- 16A

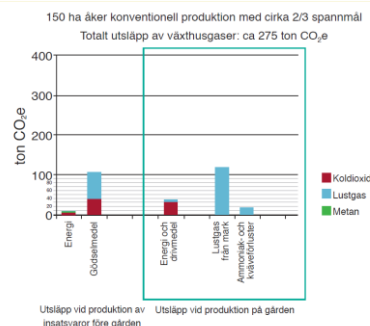
- Varierad fosfor och kalium-gödsling som spridarfil utifrån markkartan
- Förutsättningarna för varierad kvävegödsling med hjälp av satellitkarta, CropSAT
- Diskutera ekonomi

● Test av mineral-gödselspridare- 16B

- Test av spridningsbilden
- Test av kantspridningsutrustning
- Hjälp till att ställa in spridaren för jämn spridning

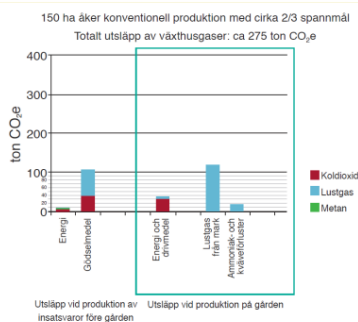
Utsläpp vid produktion av insatsvaror före gården	Utsläpp vid produktion på gården
1	2
3	4
5	6
7	8
9	10
11	12
13	14
15	16
17	18
19	20
21	22
23	24
25	26
27	28
29	30
31	32
33	34
35	36
37	38
39	40
41	42
43	44
45	46
47	48
49	50
51	52
53	54
55	56
57	58
59	60
61	62
63	64
65	66
67	68
69	70
71	72
73	74
75	76
77	78
79	80
81	82
83	84
85	86
87	88
89	90
91	92
93	94
95	96
97	98
99	100

Klimatkollen Energikollen

greppa näringen

- Rådgivning på lantbruk och i växthus i grupp
- Motivera till energieffektivisering
- Enskild rådgivning för djurgårdar eller växthus
- Rådgivare har gått LRFs utbildningar om energikartläggning eller Greppas utbildning under 2012

Utsläpp vid produktion av insatsvaror före gården	Utsläpp vid produktion på gården
1	2
3	4
5	6
7	8
9	10
11	12
13	14
15	16
17	18
19	20
21	22
23	24
25	26
27	28
29	30
31	32
33	34
35	36
37	38
39	40
41	42
43	44
45	46
47	48
49	50
51	52
53	54
55	56
57	58
59	60
61	62
63	64
65	66
67	68
69	70
71	72
73	74
75	76
77	78
79	80
81	82
83	84
85	86
87	88
89	90
91	92
93	94
95	96
97	98
99	100

greppa näringen

greppa näringen

Rådgivning
2016-2017

Våtmark

greppa näringen

Våtmark

- **Våtmarksplanering- 14A**
 - Förutsättningar för våtmarker och dammar som samlar fosfor
 - Huvudsyfte samla näring
 - Skyddsvärda biotoper och motstående intressen
 - Översiktlig bedömning av kostnader och möjlighet till finansiering
 - Projekteringsarbete ingår inte
- **Skötsel/ restaurering av våtmarker- 14B**
 - Våtmarkens tekniska funktion
 - Våtmarken som näringsfälla
 - Skötsel av vegetation
 - Förslag till åtgärder

greppa näringen

Mjolk, nöt och får

Utfodring
Betesstrategi
Energikollen
Klimatkollen
Bygg

greppa näringen

Rådgivning
2016-2017

Europeiska unionens flagga
EU:s flagga
Klimat- och miljöunionen

Gris

Utfodring
Energikollen
Klimatkollen
Bygg

greppa näringen

Nöt - mjölk, kött - och lamm

- **Kontroll av foderstat-
41A- mjölkkor respektive
41B- övriga nöt, lamm**
 - Justera foderstaten för bästa kväve- och fosforutnyttjande
 - Påverkan av ändrad foderstat på
 - klimatgasutsläpp
 - växtnäringsförluster
 - ekonomi
 - Målbeskrivning för grovfoder
- **Endags utfodringskontroll
nöt- 41C**
 - Jämför verklig utfodrad mängd med planerad
 - Väga och mäta
 - Föreslå ändrad foderstat efter kontroll

Europeiska unionens flagga
EU:s flagga
Klimat- och miljöunionen

greppa näringen

Nöt och får

Betesstrategi- 42A

- Betesplan för en djurgrupp inklusive tillväxt, betesskötsel och tillskottsutfodring
- Åtgärder för minskat växtnäringsläckage
- Mer än 8 mjölkkor/ha bete, gör en växtnäringsbalans

Energikollen- 21C

- Alla djurslag
- Individuell energikartläggning på den enskilda gården
- Motivera till energieffektivisering
- Åtgärdsförslag
- Antingen denna rådgivning eller energikartläggning med check från Energimyndigheten

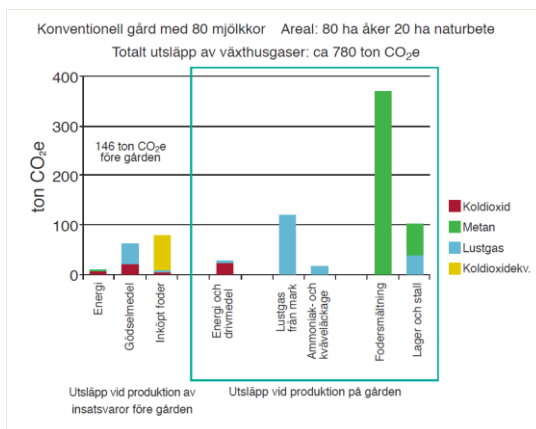

greppa näringen

Klimatkollen - alla djurslag

Klimatkollen- 20B

- Gårdens utsläpp av växthusgaser summeras.
- Avtrycket för följande beräknas:
 - Växtföljd, grödor och gödsling
 - Utfodring
 - Energianvändning
 - Produkter som lämnar gården som livdjur, mjölk, kött, ägg

greppa nätverket

Gris

- **Utfodringskontroll smågris- 50A, slaktsvin- 50B**
 - Kväve- och fosforeffektiviteten beräknas före och efter åtgärder
 - Åtgärdsförslag för minskad överutfodring av protein och fosfor

- **Energikollen- 21ABC**
 - Energieffektivisering på lantbruk och i växthus
 - Gruppträffar först och sedan enskild rådgivning för djurgårdar eller växthus
 - Alla i Greppas målgrupp och i hela landet och behöver inte föregås av startbesök
 - Rådgivare som har gått LRFs utbildningar om energikartläggning eller Greppas utbildning

Europeiska unionens flagga
Finansierad av Europeiska unionens
strukturinstrument

greppa nätverket

Bygg

- **Byggplanering- 30C**
 - Analys av ny-/ tillbyggnad för bästa miljö och ekonomi
 - Djurmiljö
 - Energianvändning
 - Växtnärings- och växthusgas-förluster
 - Förslag till systemval
- **Stallmiljö och yttre miljö- 30A**
 - Genomgång av befintlig stall för att förbättra miljön
 - Temperatur, relativ fuktighet, värmebalans
 - Ventilation och ammoniakhalt
 - Gödselbehållare, uppsamlingsfållor samt drivningsgångar och andra ytor
 - Hänvisa till möjlighet till energikartläggning för större gårdar
 - Åtgärder för bättre lönsamhet och minskade förluster

Europeiska unionens flagga
Finansierad av Europeiska unionens
strukturinstrument

greppa näringen

Vilka rådgivningar lägger du in i planen?

- › Fokusera på lantbrukarens engagemang och intresse
- › Utgå ifrån prioriteringar i de regionala strategierna
- › Börja med de rådgivningar där det finns störst möjlighet till förbättringar
- › Tänk utanför ditt område eller företag och involvera andra
- › Uppdatera planen vid varje besök, och utgå från nuvarande behov
- › Ta med nyare rådgivningar om planen är "gammal"

Rådgivning
2016-2017

greppa näringen

Fallgropar

Modul	Undvik på	För att
12B	Vallgårdar, ekogårdar	Behandlar bara öppen konventionell odling
15A och 11Aa/11Ab	15A handlar om grovfodret och 11Ab om kvävestrategi i öppen odling	Oftast går det att fokusera på det ena eller det andra
11B	Gårdar som nyligen har fått 11Aa eller 11Ab	Viktig del att titta i fält för att identifiera risk för förluster Både 11Aa, 11Ab och 11B innehåller gödslingsplan
41A	Gårdar med löpande utfodringsrådgivning	Välj hellre att fokusera på ungdjuren i 41B
14A	Gårdar helt utanför prioriterade områden i länsstrategin	De har inte möjlighet att få investeringsstöd, upplys om risken direkt
13I	Ekologiska gårdar	De odlar redan enligt integrerat växtskydd

